

Şuhut derecesinde olan bazı keşiflerin, hilaf-ı vaki ve muhalif-i hak çıkmasına örnek verir misiniz?

Evliyanın kerametleri ve keşifleri hak olmakla beraber, mutlak ve kesin değildir. Rüya ile amel edilmediği gibi, keramet ve müşahede de apaçık bir burhan-ı küllî hükmüne geçemez.

Risale-i Nur'da bu mevzu şöyle izah edilmiştir:

“Kardeşlerimizden Çaprazzade Abdullah Efendi gibi bazı adamlar, ehl-i keşiften rivayeten bu geçen Ramazanda Ehl-i Sünnet ve Cemaat için bir ferec, bir fütihat olacağını haber verdikleri halde zuhur etmedi. Böyle ehl-i velayet ve keşif, neden hilaf-ı vaki' haber veriyorlar? Benden sordular. Ben de birden sünühat kabîlinden olarak verdiğim cevabın muhtasarı şudur:”

"Hadîs-i şerifte vârid olmuştur ki: 'Bazan bela nâzil oluyor; gelirken karşısına sadaka çıkar, geri çevirir.' Şu hadîsin sırrı gösteriyor ki: Mukadderat, bazı şeraitle vukua gelirken geri kalır. Demek ehl-i keşfin muttali olduğu mukadderat mutlak olmadığını, belki bazı şeraitle mukayyed bulunduğunu ve o şeraitin vuku bulmamasıyla o hâdise de vukua gelmiyor. Fakat o hâdise, ecel-i muallak gibi Levh-i Ezelî'nin bir nevi defteri hükmünde olan Levh-i Mahv-İsbat'ta mukadder olarak yazılmıştır. Gayet nadir olarak Levh-i Ezelî'ye kadar keşif çıkar. Ekseri oraya çıkamıyor. İşte bu sırta binaen, geçen Ramazan-ı Şerifte ve Kurban Bayramında ve daha başka vakitlerde istihraca binaen veya keşfiyat nev'inden verilen haberler, muallak oldukları şeraiti bulamadıkları için vukua gelmemişler ve haber verenleri tekzib etmiyorlar.”(1)

İmam Rabbânî Hazretleri mektuplarında bu konuya şu şekilde değinir:

“Âlimlerin ilimleri, nübüvvet kandilinden alınmış ve kesin olan vahiy ile te'yid edilmiştir. Sûfîlerin bilgilerinin dayanağı ise içinde hataya giden yol bulunan keşif ve ilhamdır. Keşif ve ilhamın doğruluklarının göstergesi Ehl-i sünnet ve'l-cemaat âlimlerinin bilgilerine uygun olmasıdır. Eğer bir kıl kadar dâhi olsa muhâlefet söz konusuysa, bu keşif ve ilhamlar 'hakikat' dairesinin dışında kalır.” ...

“Kıyas ve ictihad, dinin dört temelinden birisidir. Evliyanın ilhamları böyle değildir. Bunlara uymaya emrolunmadık. **İlham, yalnız sahibi için delildir, başkaları için bir hüccet değildir.** Tasavvufçuların, Ehl-i sünnete uygun olmayan sözlerine uyulmaz. Fakat onlara iyi gözle bakarak dil uzatmamalı, onları ayıplamaktan sakınmalı, sükût etmelidir. Onların keşif ve ilham yollu sözlerini, zahirî mânasından uzak tutmalıdır.”(2)

Bu konuda Nur Külliyyatı’ndan [On Sekizinci Mektub](#)’ta şöyle bir örnek verilir:

“Şu hakikati izah edecek şu hikâye-i temsiliyeyi dinle. Şöyle ki:

"Bir zaman ehl-i kalb iki çoban varmış. Kendileri ağaç kâsesine süt sağıp yanlarına bıraktılar. Kaval tabir ettikleri düdüklerini, o süt kâsesi üzerine uzatmışlardı. Birisi “Uykum geldi” deyip yatar. Uykuda bir zaman kalır. Ötekisi yatana dikkat eder. Bakar ki, sinek gibi birşey, yatanın burnundan çıkıp süt kâsesine bakıyor ve sonra kaval içine girer, öbür ucundan çıkar, gider, bir geven altındaki deliğe girip kaybolur. Bir zaman sonra yine o şey döner, yine kavaldan geçer, yatanın burnuna girer; o da uyanır. Der ki:"

“Ey arkadaş, acip bir rüya gördüm.”

"O da der: Allah hayır etsin, nedir?"

"Der ki: 'Sütten bir deniz gördüm. Üstünde acip bir köprü uzanmış. O köprünün üstü kapalı, pencere idi. Ben o köprüden geçtim. Bir meşelik gördüm ki, başları hep sivri. Onun altında bir mağara gördüm, içine girdim, altın dolu bir hazine gördüm. Acaba tabiri nedir?' "

"Uyanık arkadaşı dedi: 'Gördüğün süt denizi, şu ağaç çanaktır. O köprü de şu kavalımızdır. O başı sivri meşelik de şu gevendir. O mağara da şu küçük deliktir. İşte, kazmayı getir, sana hazineyi de göstereceğim.' Kazmayı getirir. O gevenin altını kazdılar, ikisini de dünyada mes’ut edecek altınları buldular."

Dipnotlar:

(1) bk. [Lem'alar, On Altıncı Lem'a.](#)

(2) bk. *Mektubat-ı Rabbanî, 272. Mektup: Bu mektûb, mîr seyyîd Muhibbullah-i Mankpûrîye yazılmıştır.*